

Lieta C-195/21**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2021. gada 26. marts

Iesniedzējtiesa:*Rayonen sad Lukovit* (Bulgārija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2021. gada 26. marts

Prasītājs:

LB

Atbildētāja:*Smetna palata na Republika Bulgaria***Pamatlietas priekšmets**

Tiesvedība ir par sūdzību par *Smetna palata na Republika Bulgaria* (Bulgārijas Republikas Revīzijas palāta, turpmāk tekstā – “Revīzijas palāta”) priekšsēdētāja lēmumu par naudas sodu, ar kuru prasītājam tika piemērots naudas sods saskaņā ar *Zakon za obshtestvenite porachki* (Publisko iepirkumu likums, Bulgārija, turpmāk tekstā – “ZOP”) 2. panta 2. punktu.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Saskaņā ar LESD 267. pantu iesniedzējtiesa lūdz interpretēt Direktīvas 2014/24/ES 58. panta 4. punktu, lai precizētu jautājumu, kāda ietekme ir šajā tiesību normā paredzētajam līgumslēdzējas iestādes noteikto prasību dalībai publiskajā iepirkumā samērīgumam, ņemot vērā līguma priekšmetu. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir arī par to, kā interpretēt jēdzienu “pārkāpums” Regulas (ES) Nr. 1303/2013 izpratnē, par atšķirību starp administratīviem pasākumiem un sodiem saskaņā ar Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 4. un

5. pantu, kā arī par to, vai dažādajām iestādēm, kas piedalās Eiropas Savienības finanšu līdzekļu pārvaldības uzraudzībā, savas darbības ir savstarpēji jākoordinē.

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai Direktīvas 2014/24/ES 58. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar atlases kritērijiem noteiktās prasības attiecībā uz saimnieciskās darbības subjektu personāla profesionālajām spējām konkrēta būvniecības līguma izpildei drīkst būt stingrākas nekā minimālās prasības attiecībā uz apmācību un profesionālo kvalifikāciju, kas ir noteiktas speciālajā valsts likumā (*ZUT* 163.a panta 4. punkts), tām neesot jau *a priori* konkurenci ierobežojošām, un konkrēti: vai paredzētais nosacījums par izvirzīto prasību “samērīgumu” attiecībā uz dalību, ņemot vērā līguma priekšmetu, prasa a) valsts tiesai izvērtēt samērīgumu, ņemot vērā iegūtos pierādījumus un konkrētos līguma parametrus, pat gadījumos, kuros valsts likumā ir noteikts liels speciālistu skaits, kas principā ir kvalificēti veikt līgumā noteiktās darbības, vai b) pieļauj pārbaudi tiesā aprobežot tikai ar pārbaudi, vai dalības nosacījumi salīdzinot ar tiem, kas paredzēti speciālajā valsts likumā, nav pārāk ierobežojoši?
- 2) Vai Regulas Nr. 2988/95 II sadaļas “Administratīvie pasākumi un sodi” noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka viens un tas pats *Zakon za obshchestvenite porachki* (Publisko iepirkumu likums), ar kuru ir transponēta Direktīva 2014/24/ES, pārkāpums (tostarp pārkāpums, nosakot atlases kritērijus, par ko tika sodīts prasītājs) atkarībā no tā, vai pārkāpums ir izdarīts bez vainas vai tīši, vai arī nolaidības dēļ, var radīt atšķirīgas juridiskas sekas?
- 3) Vai, ņemot vērā Regulas Nr. 2988/95 8. panta 3. punkta mērķi un Regulas Nr. 1303/13 43. un 122. apsvērumu, tiesiskās drošības un efektivitātes principi pieļauj, ka dažādās valsts iestādes, kurām ir jāaizsargā Eiropas Savienības finanšu intereses, tos pašus faktus publiskā iepirkuma procedūrā vērtē atšķirīgi, konkrēti, ka darbības programmas pārvaldības iestāde attiecībā uz atlases kritēriju noteikšanu nav konstatējusi pārkāpumu, savukārt Revīzijas palāta vēlāk veiktās pārbaudes laikā, nepastāvot īpašiem vai jauniem apstākļiem, uzskata, ka šie kritēriji ir konkurenci ierobežojoši, un šajā sakarā līgumslēdzējai iestādei piemēro administratīvu sodu?
- 4) Vai ar samērīguma principu netiek pieļauta tāda valsts tiesību norma kā Publisko iepirkumu likuma 247. panta 1. punktā noteiktā, kas paredz, ka līgumslēdzējai iestādei, kas formāli pārkāpj šī likuma 2. panta 2. punktā paredzēto aizliegumu, tiek piemērots naudas sods 2 % apmērā no līguma vērtības, ieskaitot PVN, bet ne vairāk kā 10 000 levas, nepastāvot nepieciešamībai konstatēt pārkāpuma smagumu un tā faktisko vai potenciālo ietekmi attiecībā uz Savienības interesēm?

Atbilstošās Savienības tiesību normas un judikatūra

Padomes Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopieniu finanšu interešu aizsardzību, 4., 5., 6., 7. un 8. pants.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006, 43. un 122. apsvēruma, 2. panta 36. punkts, 4. panta 10. punkts un 16. pants.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1293/2013 (2013. gada 11. decembris) par vides un klimata pasākumu programmas (LIFE) izveidi, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 614/2007, 28. pants.

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK, 18. un 58. pants.

Tiesas spriedumi, 1989. gada 13. decembris, *Grimaldi* (C-322/88, EU:C:1989:646, 8. un 18. punkts), 2009. gada 2. aprīlis, *Lodato Gennaro* (C-415/07, EU:C:2009:220), 2016. gada 26. maijs, *Județul Neamț* un *Județul Bacău* (C-260/14 un C-261/14, EU:C:2016:360, 50. punkts), un 2012. gada 19. jūlijs, *Rēdlihs* (C-263/11, EU:C:2012:497, 44. punkts).

Atbilstošās valsts tiesību normas

Zakon za obshtestvenite porachki (Publisko iepirkumu likums, Bulgārija, turpmāk tekstā – “ZOP”), 1., 5., 18., 59. un 70. pants, 31. nodaļa 260. pants un papildu noteikumu 3. pants, kā arī:

2. panta 2. punkts: “Piešķirot publisku līgumu slēgšanas tiesības, līgumslēdzējas iestādes nav tiesīgas ierobežot konkurenci, izvirzot nosacījumus vai prasības, kas rada nepamatotu priekšrocību vai kas nepamatoti ierobežo saimnieciskās darbības subjektu piekļuvi publiskiem līgumiem, un kas nav saistīti ar publiskā līguma priekšmetu, vērtību, sarežģītības pakāpi, daudzumu vai apjomu.”

247. panta 1. punkts: “Līgumslēdzējai iestādei, kas [...] pārkāpj 2. panta 2. punktā paredzēto aizliegumu, piemēro naudas sodu 2 % apmērā no līguma vērtības, ieskaitot PVN, bet ne vairāk kā 10 000 levas.”

Pravilnik za prilagane na ZOP (ZOP īstenošanas noteikumi, turpmāk tekstā – “PPZOP”), 33. un 54. pants.

Zakon za upravljenje na sredstvata ot Evropeiskite strukturni i investitsionni fondove (Likums par Eiropas strukturālo un investīciju fondu līdzekļu pārvaldību, turpmāk tekstā – “ZUSESIF”), 45., 49., 70. un 72. pants.

Zakon za ustroistvo na teritoriata (Teritorijas plānošanas likums, turpmāk tekstā – “ZUT”), 137. un 163.a pants, kas ir formulēts šādi:

1. punkts “Būvuzņēmējam, noslēdzot darba līgumus, ir pienākums pieņemt darbā tehniski kompetentas personas, kas uzņemas būvdarbu tehnisko vadību.”

2. punkts “Tehniski kompetentas ir personas, kurām ir akreditētas augstākās izglītības iestādes diploms ar kvalifikāciju “būvinženieris”, “inženieris” vai “arhitekts”, kā arī personas ar vidējās izglītības diplomu, kas ir pabeigušas četru gadu apmācību ar profesionālo kvalifikāciju jomās “arhitektūra un būvniecība” vai “tehnika”.”

4. punkts (ar grozījumiem, kas stājušies spēkā 2018. gada 9. martā): “Tehniskais vadītājs ir būvinženieris, arhitekts vai būvtehniķis, kas vada būvdarbus [...] Citas tehniski kompetentas personas saskaņā ar 2. punktu var veikt atsevišķu būvniecības un montāžas darbu specializētu tehnisku vadību atbilstoši to iegūtajai specialitātei un profesionālajai kvalifikācijai.”

Zakon za smetnata palata (Likums par Revīzijas palātu, Bulgārija), 6. pants.

Zakon za administrativnite narushenia i nakazania (Likums par administratīviem pārkāpumiem un sodiem, Bulgārija, turpmāk tekstā – “ZANN”), 28. pants (ar grozījumiem, kas stājušies spēkā 2020. gada 14. februārī).

Īss pamatlīstas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 2018. gada 21. martā saskaņā ar ZUSESIF 45. panta 2. punktu tika noslēgts pārvaldības līgums par Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansētas **dotācijas** no darbības programmas “Vide 2014.–2020. gadam” piešķiršanu. Saskaņā ar šo līgumu pārvaldības iestādes vadītājs (vides un ūdeņu ministrs) atbalsta saņēmējam (Lukovitas [Lukovit] pašvaldībai) piešķir dotāciju ne vairāk kā 649 732,14 levas projektam ISUN Nr. BG16M1OP–4.003–0002 “Nogāzes nostiprināšana LOV19.44327.02 – Nogāze ceļam uz reģionālo atkritumu izgāztuvi – *ul. Sinchetz* – Lukovitas pilsēta”. Pārvaldības līgumā ir noteikti nosacījumi **finanšu korekciju** noteikšanai, tieši paredzot, ka finanšu korekcija un tās apmērs tiek noteikts, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem un Eiropas Komisijas Lēmumā C(2013)9527 nostiprinātajām pamatnostādnēm par tādu finanšu korekciju noteikšanu, kuras publiskā iepirkuma noteikumu neievērošanas gadījumā ir jāveic attiecībā uz izdevumiem, ko finansē Savienība saskaņā ar dalīto pārvaldību.
- 2 Ar 2018. gada 5. aprīļa lēmumu Lukovitas pašvaldības mērs saskaņā ar ZOP 18. panta 1. punkta 12. apakšpunktu uzsāka atklātu **procedūru “publisks**

konkurss” publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai ar līguma priekšmetu “Nogāzes nostiprināšana LOV19.44327.02 – Nogāze ceļam uz reģionālo atkritumu izgāztuvi – *ul. Sinchetz* – Lukovitas pilsēta”. Līguma paredzamā vērtība bija 482 668 levas bez PVN.

- 3 Ar lēmumu tika noteikts paziņojums par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūras uzsākšanu un iepirkuma procedūras dokumentācija. Saskaņā ar **paziņojumu būvprojekta mērķis** bija attiecīgā ceļa posma rekonstrukcija un īpašību uzlabošana izmantošanai transporta vajadzībām. Par līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijiem tika noteikti “kvalitāte” un “cena” vienādās daļās, katrs attiecīgi 50 %.
- 4 Saistībā ar dalības nosacījumiem kā prasība attiecībā uz piemērotību profesionālās darbības veikšanai tika izvirzīta dalībnieku (turpmāk tekstā arī – “pretendenti”) reģistrācija būvniecības nozares centrālajā profesiju reģistrā un ārvalstu pretendentiem – reģistrācija attiecīgajos reģistros saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem. Tika norādītas arī prasības attiecībā uz pretendentu tehniskajiem darbiniekiem: tiem bija jābūt nepieciešamajai profesionālajai kvalifikācijai un pieredzei atbilstoši līguma specifikācijai. Tādējādi attiecīgajam personālam bija jāietver vismaz viens būvdarbu tehniskais vadītājs ar profesionālo kvalifikāciju **“konstruktors” un/vai “būvinženieris”** (vai līdzvērtīgu kvalifikāciju, ja kvalifikācija ir iegūta citā valstī) un citi speciālisti ar specialitātēm “inženierģeoloģija un hidroģeoloģija”, “ģeodēzija”, “ceļu un transportbūve” (izvirzot prasību, ka tehniskajam vadītājam un pārējiem speciālistiem ir jābūt vismaz trīs gadu profesionālai pieredzei specialitātē), drošības un veselības aizsardzības koordinators, kā arī eksperts, kas ir atbildīgs par būvdarbu izpildes kvalitātes kontroli, turklāt pretendentiem bija tiesības norādīt, ka tehniskais vadītājs veic arī šo abu pēdējo minēto speciālistu funkcijas.
- 5 Iesniegšanas termiņā (2018. gada 21. maijs plkst. 17.00) tika iesniegti trīs piedāvājumi. Visi trīs pretendenti piedāvāja inženieri kā būvdarbu tehnisko vadītāju: pretendents Nr. 1 – “inženieri” specialitātē “transportbūve” ar 14 gadu profesionālo pieredzi šajā jomā, pretendents Nr. 2 – “būvinženieri” specialitātē “hidroģeoloģija un inženierģeoloģija” ar 33 gadu profesionālo pieredzi, un pretendents Nr. 3 – “būvinženieri” specialitātē “ēku un iekārtu būvniecība” ar 10 gadu profesionālo pieredzi.
- 6 Komitejas, kas iecelta ar mēra lēmumu par atlasī, vērtēšanu un klasifikāciju, 2018. gada 28. maija protokolā attiecībā uz visiem trim pretendentiem tika konstatētas atkāpes no atlasē prasībām un katram tika paredzēta iespēja tās novērst piecu dienu laikā. 2018. gada 22. jūnija protokolā komiteja ierosināja izslēgt pretendētus Nr. 1 un Nr. 3, pamatojoties uz to, ka tie neatbilst atlasē kritērijiem.
- 7 Ar 2018. gada 24. jūlija lēmumu Lukovitas pašvaldības mērs paziņoja: 1. Līguma slēgšanas tiesības tiek piešķirtas pretendētā Nr. 2; 2. Pārējie divi pretendenti tiek izslēgti komitejas paziņoto iemeslu dēļ. 2018. gada 29. augustā Lukovitas

pašvaldība un pretendents Nr. 2, kas bija izraudzīts kā uzņēmums, kas veiks darbus, noslēdza līgumu 481 293,72 levu bez PVN (577 552,46 levu ar PVN) vērtībā. Nevienā publiskā iepirkuma procedūras brīdī netika iesniegtas sūdzības.

- 8 Ar 2018. gada 9. novembra lēmumu, kura pamatā bija īstenotās procedūras “atklāts konkurss” vēlāk veiktā likumīguma pārbaude, darbības programmas “Vide 2014.–2020. gadam” **pārvaldības iestāde noteica vispārēju finanšu korekciju 5 % apmērā** no attiecīgo izmaksu, par kurām ir tiesības saņemt finansējumu, summas 2018. gada 29. augustā noslēgtajā līgumā. Lēmumā tika konstatētas divas publiskā iepirkuma noteikumu pārkāpumu grupas, kas tika kvalificēti kā pārkāpumi: a) *ZOP* 70. panta 7. punkta 1. apakšpunkta pārkāpums, jo tika vērtēts piedāvājums, kas neatbilst līgumslēdzējas iestādes tehniskajām specifikācijām, un b) *PPZOP* 54. panta 8. un 9. punkta pārkāpums, jo vienam no pretendentiem tika sniegtas neskaidras un maldinošas norādes, kas izraisīja tā nelikumīgu izslēgšanu (tika uzskatīts, ka pārkāpuma finansiālās sekas bija tādas, ka noraidītais pretendents būtu varējis iesniegt piedāvājumu, kas cenas ziņā būtu bijis izdevīgāks nekā izvēlēta pretendenta piedāvājums).
- 9 Nosakot korekciju katram no abiem pārkāpumiem, tika ņemti vērā šādi negatīvo seku mazinoši apstākļi: tika iesniegti trīs piedāvājumi, kas pats par sevi liecina par apmierinošu konkurences līmeni; līguma paredzamā vērtība ir zemāka par robežvērtību, kas paredz pienākumu publicēt paziņojumu Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī; līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas kritērijs ir “optimāla cenas un kvalitātes attiecība”, kas negarantē, ka pirmajā vietā ierindotais piedāvājums noteikti ir tas, kuram ir viszemākā cena.
- 10 Ar 2019. gada 2. oktobra lēmumu **Bulgārijas Republikas Revīzijas palātas priekšsēdētāja vietnieks noteica revīzijas grupai pārbaudīt Lukovitas pašvaldības publisko līdzekļu pārvaldību un darbību laikposmā no 2018. gada 1. janvāra līdz 2019. gada 30. jūnijam. 2020. gada 18. jūnijā viens no grupas revidentiem pieņēma lēmumu attiecībā uz LB, konstatējot, ka ar lēmumu par uzaicinājumu iesniegt piedāvājumu attiecībā uz šeit aplūkoto publiskā iepirkuma līgumu viņš ir pieļāvis **ZOP 2. panta 2. punkta administratīvu pārkāpumu tādējādi, ka ir ierobežojis konkurenci, paredzot nosacījumu, kas nepamatoti ierobežo saimnieciskās darbības subjektu dalību publiskā iepirkuma līgumā.** Revidenta ieskatā prasība pretendentiem, lai to rīcībā it īpaši būtu būvdarbu tehniskais vadītājs ar profesionālo kvalifikāciju “konstruktors” un/vai “būvinženieris” neatbilst speciālajam likumam (*ZUT* 163.a panta 2. un 4. punktam), kurā ir noteiktas prasības attiecībā uz tehniskā vadītāja apmācību un profesionālo kvalifikāciju, kas ir mazāk stingras. Tika uzskatīts, ka pārkāpums ir izdarīts **vainojamas darbības rezultātā**, jo Lukovitas pašvaldības mēram kā līgumslēdzējai iestādei saskaņā ar *ZOP* 5. panta 2. punkta 9. apakšpunktu bija jāpieliek nepieciešamās pūles, lai viņa darbība atbilstu *ZOP* imperatīvajām normām.**
- 11 Pamatojoties uz lēmumu, ar kuru tika konstatēts administratīvs pārkāpums, Bulgārijas Republikas Revīzijas palātas priekšsēdētājs 2020. gada 16. decembrī

pieņēma pamatlietā apstrīdēto lēmumu par naudas sodu, kurā tas atbalstīja visus konstatējumus un secinājumus saistībā ar ZOP 2. panta 2. punkta, skatot to kopsakarā ar ZOP 59. panta 2. punktu, pārkāpumu, un saskaņā ar ZOP 260. panta 2. punktu LB piemēroja naudas sodu 10 000 levu apmērā (kas atbilst nedaudz vairāk kā 16 valsts minimālajām darba algām 2020. gadā). LB apstrīdēja šo lēmumu par naudas sodu, pamatojoties uz to, ka ar ZOP 59. pantu netiek ierobežota līgumslēdzēju iestāžu patstāvīgā darbība tādējādi, ka tām ir stingri jāpiemēro speciālajā likumā (ZUT) paredzētās minimālās prasības attiecībā uz [profesionālo] kvalifikāciju. Turklāt viņš uzskatīja, ka attiecīgā prasība, ņemot vērā publiskā iepirkuma līguma specifisko priekšmetu, proti, būvdarbus nogāzes nostiprināšanai, kuriem raksturīga augsta tehniskās sarežģītības pakāpe, ir nepieciešama.

- 12 Lietas iztiesāšanas stadijā Bulgārijas būvuzņēmēju palātai tika pieprasīta izziņa, saskaņā ar kuru paziņojuma publicēšanas datumā (2018. gada 5. aprīlis) būvniecības nozares centrālajā profesiju reģistrā bija iekļauts 391 būvuzņēmējs ar atļauju veikt ceturtnās grupas pirmās kategorijas būvniecības darbus. Izziņā bija norādītas prasības attiecībā uz šo būvuzņēmēju darbinieku profesionālo kvalifikāciju: to rīcībā ir jābūt vismaz vienai personai ar profesionālo kvalifikāciju “būvzinženieris” (specialitāte “hidrotehniskā būvniecība” vai “ūdensapgāde un kanālu būvniecība”) vai ar profesionālo kvalifikāciju “arhitekts” (specialitāte “ainavu arhitektūra”).

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 13 Lietas dalībnieku argumenti ir izklāstīti tālāk, atspoguļojot lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvus.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 14 Iesniedzējtiesa uzskata, ka strīds starp prasītāju un Bulgārijas Republikas Revīzijas palātu ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, jo administratīvais sods tika piemērots līgumslēdzējas iestādes, kurai bija piešķirta dotācija no darbības programmas “Vide 2014.–2020. gadam”, publiskā iepirkuma noteikumu pārkāpuma dēļ.
- 15 *Ar pirmo prejudiciālo jautājumu* iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2014/24 58. panta 4. punkts un šajā tiesību normā paredzētais līgumslēdzējas iestādes izvirzīto prasību samērīgums attiecībā uz dalību, ņemot vērā līguma priekšmetu, ļauj paredzēt **stingrākas prasības** attiecībā uz saimnieciskās darbības subjektu personāla profesionālām spējām konkrēta būvdarbu līguma izpildei **nekā minimālās prasības apmācībai un profesionālajai kvalifikācijai, kas paredzētas valsts likumā (ZUT)**, vai arī šādas stingrākas prasības *a priori* ir jāuzskata par tādām, kas ierobežo konkurenci. Iesniedzējtiesa uzskata, ka no atbildes uz šo jautājumu ir atkarīgs, vai tai sava pārbaude ir jāaprobežo ar to, kādus kritērijus līgumslēdzēja iestāde ir noteikusi un

- vai tie ir ierobežojošāki nekā *ZUT* noteiktās prasības, vai arī tiesai, tostarp iegūstot jaunus pierādījumus, ir vēl jāpārbauda, vai šīs ierobežojošākās un augstākās prasības personālam atbilst līguma priekšmetam, apjomam un sarežģītības pakāpei, kā tas ir šajā gadījumā ar tādu būvdarbu izpildi, kas ir specifiski (nogāzes nostiprināšana), kuri saskaņā ar *ZUT* ir darbība ar visaugstāko sarežģītības pakāpi.
- 16 Lietas dalībnieki šajā jautājumā pārstāv pretējus viedokļus. Prasītājs uzskata, ka publiskā iepirkuma procedūrās ir pieļaujami nosacījumi, ar kuriem tiek aizsargātas līgumslēdzējas iestādes intereses, turklāt atlases kritēriji var tikt ierobežoti tikai ar diviem kumulatīviem nosacījumiem: 1. kritērijiem attiecībā uz līguma priekšmetu ir jābūt samērīgiem un 2. tas nedrīkst radīt nevienlīdzīgu attieksmi pret potenciālajiem pretendentiem vai tos nepamatoti ierobežot. Viņš uzskata, ka *ZUT* 163.a panta 4. punktā prasības “tehniskajam vadītājam” ir noteiktas vispārīgi attiecībā uz visu kategoriju būvēm, sākot ar tām ar viszemāko sarežģītības pakāpi līdz šeit aplūkotās būves kategorijai, kurai ir visaugstākā tehniskā sarežģītības pakāpe un kas pamato stingrāku prasību nekā minimālo prasību attiecībā uz apmācību un profesionālo kvalifikāciju piemērošanu, šīm prasībām neesot konkurenci ierobežojošām. Revīzijas palāta uzskata, ka šī personu loka sašaurināšana, pēc tam, kad speciālajā likumā jau ir noteiktas personas, kuras var veikt tehniskā vadītāja darbību, līgumslēdzējai iestādei paredzot papildu prasību, ierobežo saimnieciskās darbības subjektu iespējas izpildīt līguma nosacījumus un tādējādi ierobežo konkurenci.
- 17 Tālāk iesniedzējtiesa norāda, ka attiecībā uz līdzekļiem no ESI fonda saistībā ar dalītu pārvaldību valsts līmenī cita starpā ir iesaistīta pārvaldības iestāde (*VB*), sertifikācijas iestāde (*BB*), revīzijas iestāde (*PB*), Eiropas Komisija, Eiropas Revīzijas palāta, kā arī finanšu kontroles iestādes un revīzijas iestādes: *Smetna Palata* (Revīzijas palāta, Bulgārija), *Agentsia za darzhavna finansova inspeksia (ADFI)* (Valsts finanšu kontroles aģentūra, Bulgārija), iekšlietu ministrijas *Direksia “Zashtita na finansovite interesi na Evropeyskia sayuz” (AFKOS)* (Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzības direkcija). Ņemot vērā, ka runa ir par vienotu publisko finanšu sistēmu, **šīm iestādēm to darbība būtu savstarpēji jākoordinē**. Tomēr šajā lietā dažādas valsts iestādes, kuru uzdevums ir uzraudzīt *ZOP* noteikumu ievērošanu (darbības programmas “Vide 2014.–2020. gadam” pārvaldības iestāde un revīzijas palāta), to pašu faktu likumīgumu, proti, prasītāja izvirzītos atlases kritērijus, vērtē atšķirīgi. Tādēļ iesniedzējtiesa uzskata, ka nozīmīgs ir jautājums par to, cik lielā mērā dažādām kontroles iestādēm ir savstarpēji jāaskaņo to vērtējums par publiskā iepirkuma procedūru likumīgumu, un kādas juridiskas sekas ir koordinācijas trūkumam (***trešais prejudiciālais jautājums***). Iesniedzējtiesa uzskata, ka koordinācijas trūkums, dažādām iestādēm uzraugot brīvas konkurences principa ievērošanu, varētu citā veidā apdraudēt Savienības intereses, proti, radot labuma guvējiem juridisko nenoteiktību, kam ir atturoša iedarbība uz to saimniecisko darbību.
- 18 Attiecībā uz šo jautājumu prasītājs pārstāv viedokli, ka dažādu kontroles iestāžu veiktās pārbaudes par tiem pašiem faktiem, kas novestu pie atšķirīgiem rezultātiem attiecībā uz to, vai publiskā iepirkuma procedūrās ir vai nav izdarīti

pārkāpumi, neņemot vērā pārējās administratīvajās procedūrās konstatētos faktus un apstākļus, ir nepieļaujamas, ievērojot Regulas Nr. 2988/95 8. panta 3. punkta mērķi un ņemot vērā tiesiskās drošības principu. Savukārt Revīzijas palāta uzskata, ka tā pati un darbības programmas “Vide” pārvaldības iestāde ir divas neatkarīgas kontroles iestādes un ka saskaņā ar ZOP tās savus kontroles uzdevumus veic neatkarīgi. Pārvaldības iestādei un Revīzijas palātas struktūrām ir dažādas pilnvaras: konstatētu ZOP pārkāpumu gadījumā, kas tiek atzīti par pārkāpumiem, pārvaldības iestāde nosaka finanšu korekcijas tikai labuma guvējām juridiskām personām, savukārt Revīzijas palāta var piemērot administratīvus sodus atbildīgajām fiziskajām personām.

- 19 Šajā kontekstā rodas nākamais (*otrais*) iesniedzējtiesas prejudiciālais jautājums, kas attiecas uz Regulas Nr. 2988/95 II sadaļu (“Administratīvie pasākumi un sodi”). Ja, lai noteiktu finanšu korekciju, ir nepieciešams konstatēt pārkāpumu saskaņā ar tā legāldefinīciju Savienības tiesībās un Eiropas Savienības Tiesas pastāvīgajā judikatūrā, vai tad, pārbaudot fiziskas personas administratīvo tiesību atbildību par Savienības tiesību pārkāpumu, **“pārkāpuma” kumulatīvie objektīvie elementi ir jākonstatē kopā ar papildu subjektīvo elementu**, proti, to, ka pārkāpums “tika izdarīts tīši vai nolaidības dēļ”?
- 20 Lietas dalībnieki šajā jautājumā pārstāv pretējus viedokļus. Prasītājs uzskata, ka finanšu korekcijas ir administratīvo tiesību pasākumi Regulas Nr. 2988/95 4. panta izpratnē. Tādēļ pārvaldības iestādei finanšu korekcijas noteikšanas procedūrā ir jāpierāda katra atsevišķa pārkāpumu veidojošā sastāva elementa esamība, konkrēti: 1. Savienības tiesību normas pārkāpumu; 2. faktisku vai potenciālu kaitējumu Savienības vispārējam budžetam; 3. cēloņsakarību starp apgalvoto pārkāpumu un kaitējumu. Prasītājs papildina, ka atšķirībā no Regulas Nr. 2988/95 4. panta, kas attiecas uz pārkāpumiem, par kuriem ir jānosaka finanšu korekcijas, šīs regulas 5. pantā ir reglamentēti gadījumi, kuros par konkrētu pārkāpumu (kas rada “kaitējumu Eiropas Savienības budžetam”) turklāt ir jāpiemēro administratīvs sods, ja tas ir izdarīts “tīši” vai “nolaidības dēļ”.
- 21 Revīzijas palāta pārstāv viedokli, ka saskaņā ar “pārkāpuma” legāldefinīciju pārkāpums pastāv arī tad, ja kaitējums Savienības budžetam šķiet iespējams, nepastāvot nepieciešamībai pierādīt konkrētās finansiālās sekas, kā arī nosacījumus, kas faktiski varētu ietekmēt budžetu. Šī pieeja ir balstīta uz pieņēmumu, ka runa ir par formāliem, jau ar rīcību veiktiem pārkāpumiem, kādēļ kaitējuma rašanās nav sastāva elements. Ar šo pārkāpumu konstatēšanas faktu likumdevējs prezumē nelabvēlīgu juridisko seku iestāšanos pastāvošajai kārtībai, kas saskaņā ar likumā noteikto prezumpciju ir tik būtiskas, ka par tām ir jāpiemēro sods.
- 22 Iepriekš minētā Revīzijas palātas nostāja un minētā tiesību norma attiecībā uz sodiem (ZOP 247. panta 1. punkts) iesniedzējtiesai rada **certurto prejudiciālo jautājumu**, proti, vai veids, kādā tiek noteikts naudas sods, atbilst samērīguma prasībai, jo netiek ņemti vērā citi apstākļi kā vien **formālais pārkāpums**, lai gan, nosakot administratīvo pasākumu (finanšu korekciju, kas uzskatāma par mazāk

bargām Savienības tiesību pārkāpuma sekām), ir jāņem vērā vairāki citi apstākļi (šajā lietā pārvaldības iestāde attiecībā uz citiem pārkāpumiem pārbaudītajā procedūrā cita starpā ņēma vērā dalībnieku skaitu, par ko tā lēma, ka konkurence ir apmierinoša).

- 23 Visbeidzot iesniedzējtiesa norāda, ka Direktīvā 2014/24 nav paredzēta piemērojamo sodu saskaņošana publiskā iepirkuma noteikumu pārkāpumu gadījumā, līdz ar to dalībvalstu kompetencē ir izvēlēties sodus, ko tās uzskata par piemērotiem. Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru, īstenojot šo kompetenci, tām ir jāievēro Savienības tiesības un to vispārējie principi, tātad arī samērīguma princips (skat. spriedumu, 2012. gada 19. jūlijs, *Rēdlihs*, C-263/11, EU:C:2012:497, 44. punkts).

DARBBA VERSIJA